VĂN BẢN PHẢN ĐỐI DỰ THẢO LUẬT HIẾN, LẤY, GHÉP MÔ, BỘ PHẬN CƠ THỂ NGƯỜI VÀ HIẾN, LẤY XÁC (SỬA ĐỔI)

Kính gửi: Quốc hội, Chính phủ và các cơ quan có thẩm quyền.

Tôi là một công dân Việt Nam. Sau khi tìm hiểu những nội dung liên quan đến dự thảo Luật Hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người và hiến, lấy xác (sửa đổi), tôi xin bày tỏ lập trường PHẢN ĐỐI dự luật này trong hình thức và điều kiện hiện nay.

Sự phản đối của tôi xuất phát từ những lo ngại nghiêm túc về quyền tự quyết của mỗi con người, quyền của gia đình, sự an toàn của người dân và khả năng thực thi các quy định trong thực tế tại Việt Nam.

Tôi không phản đối việc hiến tặng mô, bộ phận cơ thể người trên tinh thần tự nguyện và nhân đạo. Tuy nhiên, một chính sách liên quan trực tiếp đến thân thể, tính mạng và quyền con người không thể chỉ dựa trên mục đích tốt đẹp mà bỏ qua những điều kiện bảo đảm cần thiết.

Cụ thể, tôi phản đối dự luật vì những vấn đề sau:

1. Quyền tự quyết của mỗi cá nhân

Không thể mặc nhiên suy diễn sự đồng ý hiến tặng mô, bộ phận cơ thể hoặc hiến xác khi một người chưa từng thể hiện ý chí tự nguyện một cách rõ ràng, minh bạch và có thể kiểm chứng. Quyền quyết định đối với thân thể phải được tôn trọng tuyệt đối.

2. Quyền và vai trò của gia đình

Cần có quy định rõ ràng về sự tham gia của gia đình, người thân trong những trường hợp người đã mất chưa từng đăng ký hiến tặng hoặc chưa thể hiện nguyện vọng rõ ràng. Không thể để xảy ra tình trạng thiếu minh bạch, tranh chấp hoặc tổn thương thêm đối với gia đình trong thời điểm đau buồn.

3. Bảo vệ trẻ em và những người dễ bị tổn thương

Các quy định liên quan đến trẻ em, người mất hoặc hạn chế năng lực nhận thức, người đang ở trong hoàn cảnh phụ thuộc phải có giới hạn nghiêm ngặt. Không được để bất kỳ ai bị gây áp lực, lợi dụng hoặc đưa ra quyết định thay khi chưa có đầy đủ cơ sở pháp lý và bảo đảm quyền lợi.

4. Minh bạch trong xác định tình trạng tử vong

Việc xác định chết não hoặc tử vong theo tuần hoàn phải có tiêu chuẩn y khoa rõ ràng, quy trình độc lập, khách quan và có thể kiểm tra. Cần bảo đảm không có xung đột lợi ích giữa việc điều trị cứu sống người bệnh và việc lấy mô, bộ phận cơ thể để ghép.

5. Ngăn chặn giả mạo, trục lợi và lạm dụng

Phải có cơ chế xác minh danh tính, nguyện vọng hiến tặng, giám sát quy trình và xử lý vi phạm đủ chặt chẽ. Thông tin cá nhân của người đăng ký cũng phải được bảo vệ. Những rủi ro này không thể chỉ được giải quyết bằng các quy định trên giấy mà phải có khả năng kiểm soát thực tế.

6. Quyền từ chối và rút lại đăng ký

Mỗi người phải có quyền từ chối hoặc rút lại nguyện vọng hiến tặng bất cứ lúc nào, bằng một thủ tục đơn giản, minh bạch và có hiệu lực thực tế.

7. Điều kiện thực thi tại Việt Nam

Tôi đặc biệt lo ngại rằng năng lực thực tế của các cơ sở y tế, cơ chế giám sát độc lập, công tác quản lý dữ liệu và khả năng ngăn chặn sai phạm tại Việt Nam chưa được chứng minh là đã đáp ứng đầy đủ những yêu cầu nghiêm ngặt của một chính sách như vậy.

Một đạo luật liên quan trực tiếp đến tính mạng và thân thể con người không thể chỉ được xây dựng trên những giả định về năng lực thực thi. Nếu các điều kiện bảo vệ người dân chưa được bảo đảm trên thực tế, việc ban hành luật có thể tạo ra những rủi ro và hệ quả khó khắc phục.

Vì những lý do trên, tôi giữ nguyên lập trường phản đối dự luật này. Tôi không đồng tình với việc thông qua dự luật trong khi những vấn đề căn bản về quyền tự quyết, sự an toàn, tính minh bạch và năng lực thực thi vẫn chưa được giải quyết thỏa đáng.

Tôi cho rằng mục đích cứu chữa và cứu sống người bệnh là đáng trân trọng, nhưng không thể vì mục đích đó mà xem nhẹ quyền tự quyết, sự an toàn và quyền bất khả xâm phạm về thân thể của những công dân khác.

Tôi gửi văn bản này với tư cách một công dân, mong muốn tiếng nói và những lo ngại của mình được ghi nhận một cách nghiêm túc trong quá trình xem xét dự luật.

Cứu người là một nghĩa cử cao đẹp, nhưng mọi chính sách nhân đạo trước hết phải bảo đảm quyền con người, sự tự nguyện và an toàn của mỗi cá nhân.

Vì một Việt Nam nhân văn, an toàn và tôn trọng quyền con người.

Trân trọng.